

ОСОБЛИВОСТІ МОВИ ІНТЕРНЕТУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджено функціонування української мови в Інтернеті. Простежено особливості Інтернет-спілкування, проаналізовано мовні засоби віртуального спілкування.

Ключові слова: українська мова; комуніканти; спілкування; лінгвістика; емотикон; Інтернет.

Abstract

The article investigates the functioning of the Ukrainian on the Internet. Traces the current state of the language of correspondence, analyzes the changes that have taken place in recent years in Internet communication.

Keywords: Ukrainian; communicants; communication; linguistics; smile; Internet.

Мова – це динамічна система, яка постійно змінюється, розвивається, удосконалюється. Механізм мовних змін приводять у рух як позамовні, так і внутрішньомовні чинники [1, 27]. Мова обслуговує побутову сферу, виробничу діяльність людини, різні галузі науки, культури, суспільне та політичне життя, всесвітню мережу. Вона постійно реагує на зміну умов, прилаштовується до середовища, у якому функціонує. Вибір та використання різноманітних мовних засобів залежить від мети, завдань та умов спілкування, соціального середовища, вікової групи.

Сучасне життя соціуму надзвичайно змінилося саме завдяки розвитку новітніх технологій, зокрема впровадженню Інтернету. Спілкування за допомогою мережі зайняло особливе місце в суспільній діяльності, адже Інтернет-технології активно використовують у різних сферах життєдіяльності людини. Завдяки Інтернету з'явилися нові канали комунікації, виникли нові форми спілкування. Така трансформація комунікативного простору змінила найголовніший засіб людського спілкування – мову. Кожна комунікативна ситуація вимагає певної мовної поведінки, реалізації засобів, визначальних для такої ситуації. На думку Чемеркіна С.Г. «інформація у процесі комунікації передається за допомогою значення слів лише на 7%, характером звучання та інтонацією — на 38%, а інші 55% інформації — невербальними засобами – жестами, мімікою, зовнішнім виглядом» [2, 2].

В онлайн-спілкуванні втрачаються такі аудіовізуальні можливості комунікації, як тембр голосу, акцентуація складників фрази, дикція, жести, міміка. Ці ознаки частково компенсуються використанням у розмовному дискурсі графічних елементів, що перебирають на себе відповідні функції. Наприклад, щоб компенсувати акцентуацію слова або частини фрази, уживають велику літеру: *Її* [Гайтани.] *останні пісні мені дуже подобаються!*). Написання частини тексту великими літерами свідчить про підвищений тон інтонації співрозмовника (*Мене «вижили» з підприємства — довели до заяви ставленням та новим графіком роботи. ДОПОМОЖІТЬ ПОРАДОЮ, БУДЬ ЛАСКА!!!!!!*). Передавання експресивної інтонації (тут — прохання) відтворюється за допомогою великої кількості знаків оклику.

Найчастотнішим засобом передавання емоцій, характерних для розмовного стилю, є емотикони, або «смайлики», які в розмовному дискурсі виконують основну функцію компенсації елементів паралінгвального спілкування. За їхньою допомогою виражають радість, сум, здивування, вказують на ставлення мовця до повідомлення чи до іншого комуніканта. Графічна реалізація емотикону теж буває різною. Комуніканти послуговуються як повними формами цих графічних знаків, так і їхніми редукованими варіантами. Також одним із розповсюджених засобів творення невербального тексту є крапки. Їх здебільшого використовують на позначення роздумування, невпевненості, здивування, поділяють текст на частини та ін., наприклад: *Не знаю... Може, треба було запросити їх* [гостей. — С. Ч.] ... Знаки \$, *, = які розміщені на клавіатурі, часто залежно від контексту можуть відповідно позначати поняття «гроші», «сніг», «те саме, що й...» та ін., наприклад: *А: До десятого числа дадуть? Б: що? А: \$.*

Підпорядкування законам економії часу зумовлює існування в комунікативному акті явища, яке характерне лише для мови Інтернет-комунікації. Під час спілкування здебільшого через неспівмірний обсяг адресованих даних, а також синхронність при одночасному передаванні чи прийманні інформації втрачається діалогічний (чи полілогічний) порядок чергування повідомлень, тобто лінійна послідовність. Під час комбінування на комп'ютері кількох робіт одночасно та переході з однієї програми в іншу (наприклад, у програму, в якій відбувається процес комунікації) користувач може не

помітити зміни мови, встановленої у цей момент на клавіатурі, трапляються ще й технічні помилки, наприклад, графічні знаки іншої мови, пропуск літер. Для економії часу використовують некодифіковані скорочення (типове скорочення слів по головним буквам цього слова) і запозичені слова англійського походження (типу **ОКі** т.д.) [3, 4].

Час передавання інформації в процесі комунікативного акту — визначальна ознака Інтернет-спілкування. Для відтворення ефекту усного діалогу співрозмовники намагаються передавати інформацію якомога швидше. Це зумовлює багато орфографічних, пунктуаційних, лексичних, граматичних помилок. Спілкуючись і виявляючи при цьому певні емоції, комунікант, який набирає на клавіатурі текст, послуговується не емотиконом, який механічно важче поставити, а графічним відтворенням звукового образу слова.

Проаналізувавши багато фіксованих помилок під час комунікації, можна зробити висновок, що їхньою причиною є переважно не незнання комунікантами норм, а передусім технічні умови спілкування. У процесі віртуального спілкування формується унікальна мовна система, яка синтезує в собі використання знаків-символів, не характерних для писемної мови, недотримання орфографічних та інших літературних норм, відсутність лінійності в спілкуванні, створення ефекту звукової мови, використання певних словесних форм, професіоналізмів, вульгаризмів, аргю, сленгу.

Отже, концентрація тих чи інших знаків-символів, мовних ефектів, лексичних груп у мовленнєвому спілкуванні залежить від внутрішньої культури людини, її соціального статусу, освіти, психології та вікової приналежності, а дефіцит живого літературного слова поступово призводить до деградації суспільства. Користувачі Інтернету в наш час, не розуміючи того, що мережа – це чудовий спосіб підвищити рівень грамотності, «забруднюють», припускаються помилок у віртуальному спілкуванні. Така мовна ситуація є наслідком неправильного використання винаходу ХХ сторіччя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Стадній А. Мовні та позамовні чинники виникнення й функціонування конотативно маркованих дієслів у текстах ЗМІ / А. Стадній // Materials of the XII International scientific and practical conference, «Conduct of modern science- 2016», November 30 - December 7, 2016 on Philological sciences, p. 27-30.
2. Чемеркін С. Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньо-структурні процеси / Чемеркін С. Г. — К., 2009. — 240 с.
3. Чемеркін С. Г. Англійські варваризми в мові комунікантів Уанету / Чемеркін С. Г. // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. — 2006. — Т. X. — С. 261-267
5. Єрмоленко С. Я. Культура мови і сучасний лінгвокультурологічний дискурс / Єрмоленко С. Я. // Наук. зап. Терноп. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Сер. Мовознавство. — Тернопіль, 2004. — 1 (11). — С. 6-7;

Горбачова Евеліна Олександрівна – студентка групи 2АКІТ-176, факультет комп'ютерних систем та автоматизації, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, evelina10.10.99@gmail.com

Науковий керівник: **Стадній Алла Сергіївна** – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри мовознавства, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, stadniy.alla@ukr.net

Gorbachova Evelina – student of 2AKIT-176, Faculty of Computer Systems and Automation, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, evelina10.10.99@gmail.com.

Supervisor: **Stadniy Alla Sergiyivna** – senior researcher of Philology, Department of Linguistics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, stadniy.alla@ukr.net.